

Перелік посилань:

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. № 722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

2. Пігу А. Економічна теорія добробуту: пер. з англ. Т.1; заг. ред. С.П. Аукуціонек; вступ. ст. Г.Б. Хромушин. Київ: Прогрес, 2005. 512 с.

3. Податковий кодекс України [від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами і допов.]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Чернікова І.Б., Кирильєва Л.О., Нестеренко І.В., Кузнецова С.О. Тактично-орієнтовані підходи до податкового планування в умовах сталого розвитку ринку. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2020. Вип. 1(31). С. 7-19. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/4198>.

АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

Ситнікова К.О., здобувач вищої освіти

Хорошилова І.О., канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Питання вдосконалення обліку виробничих запасів завжди перебували у центрі уваги у будь-якій організації. Пояснюється це складністю і трудомісткістю цього розділу бухгалтерського обліку, нею припадає понад 30 % всієї економічної інформації, що виникає на підприємстві.

Для забезпечення збереження виробничих запасів, правильної приймання, зберігання та відпустки цінностей важливе значення має наявність на підприємстві у достатній кількості складських приміщень, оснащених ваговими та вимірювальними приладами, мірною тарою та іншими пристроями. Необхідно також впроваджувати ефективні форми попереднього та поточного контролю за дотриманням норм запасів та витрачанням матеріальних ресурсів,

приділяти більше уваги підвищенню достовірності оперативного обліку руху напівфабрикатів, комплектуючих виробів, деталей та вузлів у виробництві.

Удосконалення обліку та контролю наявності та руху виробничих запасів в організаціях слід проводити за такими напрямками.

По-перше, спрощувати оформлення операцій із приходу та витрати товарно-матеріальних цінностей. Відпустку матеріалів у виробництво, де це доцільно, можна оформлювати на підставі встановленого ліміту безпосередньо у картках складського обліку матеріалів, передбачивши в них підпис особи, яка отримує цінності.

По-друге, з вимог ринкової економіки, вдосконалювати методологію бухгалтерського обліку матеріальних ресурсів.

По-третє, стежити за ретельним та своєчасним проведенням інвентаризацій, контрольних та вибіркових перевірок, які мають важливе значення у збереженні матеріалів. Важливим напрямом удосконалення організації оперативного та складського обліку запасів є раціоналізація форм документів, документообігу та всієї системи оформлення, реєстрації та обробки документів.

Облікова інформація у системі матеріально-технічного постачання організації характеризується як значними обсягами, а й потребою її створення окремі періоди. Подібні надходження великої кількості облікових документів на обробку та характерна тенденція збільшення їх кількості до кінця місяця значно ускладнюють роботу заводських складів та у групах матеріально-технічного постачання. Виходячи з проведеного аналізу науковців, зростання обсягу облікових робіт на кінець місяця суттєво впливає на якість роботи.

Аналіз існуючого порядку ведення обліку матеріальних ресурсів на підприємствах показав, що необхідно вдосконалювати систему обліку, усувати дублювання інформації у різних документах, уніфікувати форми документів,

регламентувати обсяг та строки їх передачі на обробку. Насамперед, мають бути уніфіковані документи, на основі яких виробничі підрозділи отримують сировину, матеріали, куплені готові вироби із заводських складів (лімітно-забірні картки, забірні картки, вимоги та накладні тощо).

Надається доцільною розробка єдиної форми документа (на відпустку матеріалу), призначеної для машинної обробки. У цей документ слід включити всі об'єкти основного та допоміжного виробництва під відповідними кодами, які вказували б напрям використання матеріальних ресурсів – основні вироби, запасні частини, товари народного споживання, разові замовлення, ремонтно-експлуатаційні потреби.

Очевидно, що вирішення як організаційних, так і методичних питань має ґрунтуватися на використанні можливостей сучасних комп'ютерних технологій. При цьому найефективнішою є організація вирішення таких завдань у комплексній системі управління підприємством. Вирішення цих та інших проблем дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік та контроль за наявністю, рухом та використанням матеріальних ресурсів, а також досягти їхньої економії.

У процесі дослідження ми розглянули організацію обліку, руху запасів на підприємстві, а також забезпечення збереження матеріальних цінностей на основі вивчення матеріалів та аналізу господарської практики. Таким чином, при розгляді матеріальних цінностей як об'єкта обліку та контролю, тобто досліджуючи їх, ми дійшли таких висновків. Величезну роль вирішенні цього завдання грає чітко організований облік. Він повинен оперативно забезпечувати керівників та інших заінтересованих осіб необхідною інформацією для ефективного управління виробничими запасами з метою оптимальних умов виготовлення високоякісної продукції та пошуку резервів зниження її собівартості в частині раціонального використання матеріалів.

Необхідна умова діяльності організації – добре налагоджені господарські зв'язки, тому що вони забезпечують безперервність постачання, безперервність процесу виробництва, своєчасність відвантаження та реалізації. Чітка класифікація матеріально-виробничих запасів за певними ознаками та вибір одиниці обліку необхідні для своєчасної та правильної організації синтетичного та аналітичного обліку.

Важливою причиною організації обліку матеріалів є оцінка. Вона має значення і для більш ефективної організації обробки даних обліку. На аналізованому підприємстві облік ведеться за фактичною собівартістю. Облік матеріальних цінностей на підприємстві відповідає як умовам виробничого споживання матеріалів, так і вимогам організації складського господарства та забезпечує виконання одного з основних завдань обліку – контролю за збереженням матеріальних цінностей під час їх приймання та зберігання.

Важливою умовою підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів є посилення особистої та колективної відповідальності, а також матеріальної зацікавленості робітників, керівників у раціональному використанні матеріальних ресурсів. Слід обов'язково повинні прагнути дотримання норм виробничих запасів матеріалів, оскільки їх надлишок призводить до уповільнення оборотності оборотних засобів, а недолік – зриву виробничого процесу.

Для поліпшення обліку матеріальних ресурсів, потрібно постійно вдосконалювати документи та облікові реєстри, що застосовуються, тобто ширше використовувати накопичувальні документи.

Перелік посилань:

1. Кузнецова М. Тенденции и закономерности управления запасами *Проблемы теории и практики управления*. 2009. № 11. С. 63–72.
2. Павлюк І. Проблеми бухгалтерського обліку виробничих запасів, товарів та пропозиції щодо їх вирішення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 6. С. 40–57.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99/ed20201103#top> (дата звернення: 21.09.2022).

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Христенко А.О., здобувач вищої освіти
Uniwersytet Łódzki (Польща)*

Проскура А.С., здобувач вищої освіти

Ливенцова Я.О., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Болдовська К.П., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Одним із аспектів забезпечення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання є організація і ведення бізнесу на засадах забезпечення соціальної відповідальності, що, зокрема, потребує відповідних інструментів інформаційного забезпечення, якими, серед інших, є соціальний облік та нефінансова звітність.

Соціально орієнтований бухгалтерський облік трактується як процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі користувачам достовірної та неупередженої інформації про стан і результати фінансування соціальних програм [1].

Зазначимо, що ведення соціально орієнтованого бухгалтерського обліку в Україні не є обов'язковим, але вважаємо доцільним поряд з фінансовою, податковою і статистичною звітністю запровадження й соціальної звітності. При цьому з огляду на економічну недоцільність виділення соціально-економічного обліку в окремий вид, завдання задоволення потреб групи зацікавлених осіб має бути покладене на бухгалтерський облік. До зацікавлених осіб, з одного бо-